

Contents:

1. Counters From Casino Of <i>Sopot</i>	Al. M.Kuźmin	p.3
2. Latest Medals Of <i>TWO</i> (Part 5)	R.L.Sieradzki	p.8
3. Counters Of <i>Sopot Spa</i>	Al. M.Kuźmin	p.15
4. Publishing News	Al. M.Kuźmin	p.16
5. Exhibitions	R.L.Sieradzki	p.17
6. 32 nd Auction Of <i>GGN</i>	Al. M.Kuźmin	p.19
7. Letter		p.21
8. Damaged Counter As New Type	Al. M.Kuźmin	p.22
9. News From <i>Gdańsk</i> Section Of <i>PTN</i>	Al. M.Kuźmin	p.23
10. Military <i>Gdynia</i> Coins At 2 nd Auction In <i>Łódź</i>	Al. M.Kuźmin	p.24

Summary in English:

In the running issue of *GZN* AL.M.Kuźmin keeps writing about counters of *Sopot* Casino and R.L.Sieradzki describes successively the latest medals of *TWO* (Part 5).

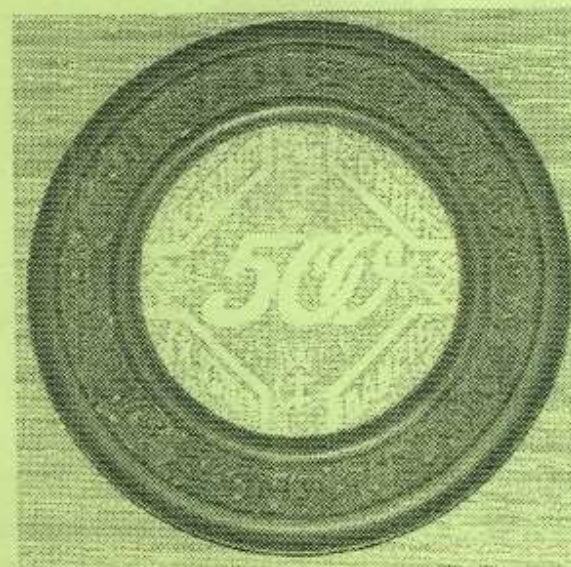
In the following articles we can find some fresh publishing news on the numismatic book market and description of counter of *Sopot Spa* made by Al.M.Kuźmin.

In the next article R.L.Sieradzki writes about some interesting exhibitions, which took place recently.

Al.M.Kuźmin deals in his articles with some special case of damaged counter named as a new type. He also writes about military coins from *Gdynia* and as always informs us about some current events from *Gdańsk* Section of *PTN*.

Translated by KARO

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne NR 60

W numerze m.in. :

- O żetonach kasyna sopockiego (ciąg dalszy)
- Najnowsze medale TWO

GDAŃSKIE ZESZYTY NUMIZMATYCZNE

Pismo ukazuje się od 1988 roku

Redaguje :

Aleksander M. Kuźmin

Zdjęcia :

Aleksander M. Kuźmin

Wydawca :

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Adres wydawcy

i

Adres redakcji :

81 - 601 Gdynia ul. Apollina 38
tel (0 58) 621 43 67
tel. kom. 606 710 835
e-mail alemka@poczta.onet.pl

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne są rozprawdane wewnątrz Towarzystwa przez Oddział w Gdańsku. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Za treść artykułów odpowiedzialni są autorzy.

Nakład - 100 egz.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne

NR 60

GDYNIA wrzesień 2004 r.

W NUMERZE:

1. ŻETONY KASYNA SOPOCKIEGO	Al.M. Kuźmin s. 3
2. NAJNOWSZE MEDALE TWO (Cześć piąta)	R.L. Sieradzki s. 8
3. ŻETON Z SOPOCKIEGO DOMU ZDROJOWEGO KURHAUSU	Al.M. Kuźmin s.15
4. NOWOŚCI WYDAWNICZE	Al.M. Kuźmin s.16
5. WYSTAWY	R.L. Sieradzki s.17
6. 32 AUKCJA GGN	Al.M. Kuźmin s.19
7. List otwarty	s.21
8. ZNISZCZONY ŻETON OBWOŁANY NOWYM TYPEM	Al.M. Kuźmin s.22
9. Z ODDZIAŁU GDAŃSKIEGO PTN	Al.M. Kuźmin s.23
10. GDYŃSKIE MONETY WOJSKOWE NA 2 AUKCJI „HOBBISTY” W ŁODZI	ALEMKA s. 24

REDAKCJA

Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych

życzy PT Czytelnikom miłych i spokojnych świąt

Bożego Narodzenia

oraz pomyślności

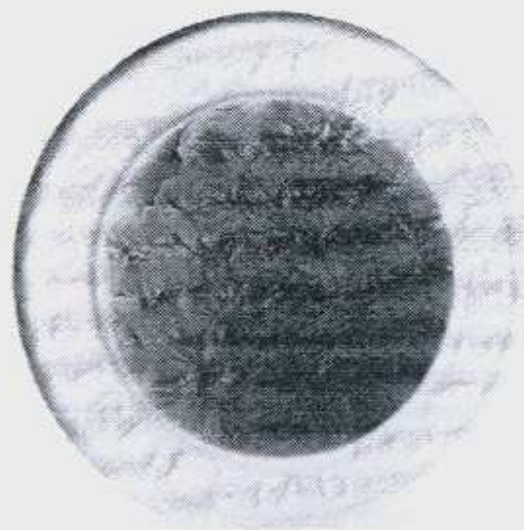
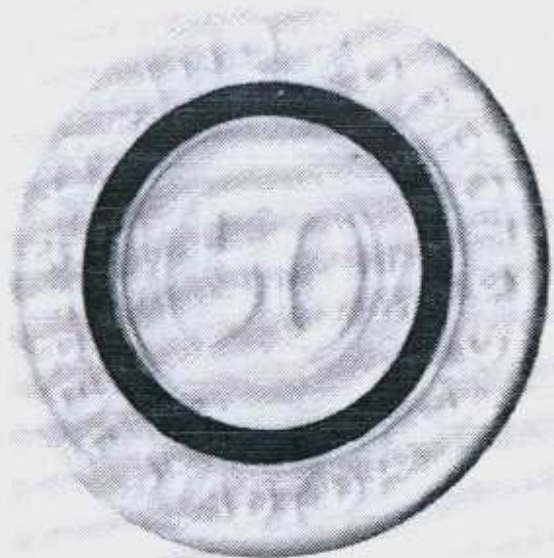
w nowym

2005 roku

ŻETONY KASYNA SOPOCKIEGO Z OKRESU MIĘDZYWOJENNEGO

Tym razem chciałbym Państwu przedstawić pierwszy żeton Sopockiego Kasyna Gry. Jest to żeton wykonany z białej biskwitowej porcelany, przez Państwową Fabrykę Porcelany w Miśni w roku 1922. Istnieją cztery wersje kolorystyczne tego żetonu

1. Biały (całkiem biały)
2. Biały z otokiem niebieskim na awersie a na rewersie w miejscu odpowiadającym nominalowi całe pole w kolorze niebieskim; rant żetonu także niebieski
3. Jak wyżej tylko kolor otoku na awersie i pola na rewersie oraz rantu złoty
4. Jak wyżej tylko kolor czerwony.

Wymiary 41,8 mm
Literactwo proste

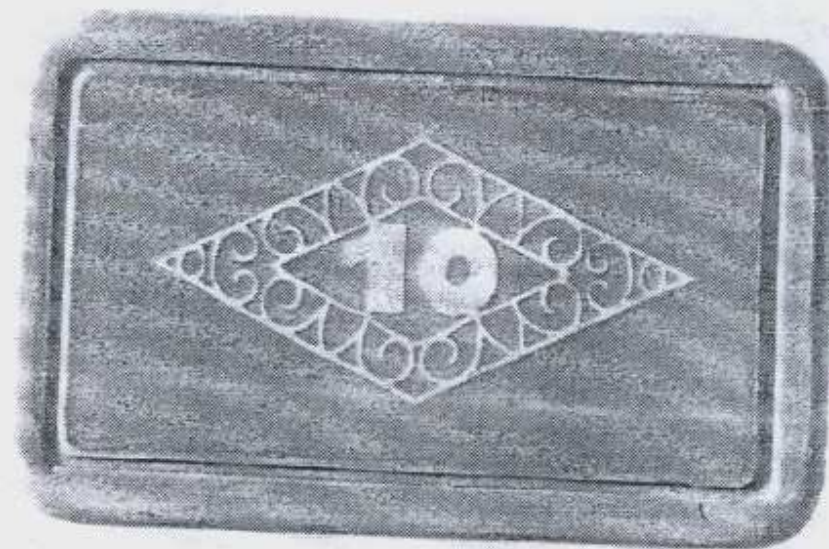
Awers:

Po środku nominal 50; po bokach skrzyżowane szpady – znak firmowy porcelany miśnieńskiej - górą półkolem napis: KASINO ZOPPOT; dołem także półkolem: FREIE STADT DANZIG; między napisami 6-cio płatkowe rozetki.

Rewers:

Powtórzone napisy dookolne natomiast pole, w którym na awersie znajduje się wartość nominalu tu na rewersie wartość nominalu nie występuje, jest tylko koło wypełnione barwami: niebieską, czerwoną i żółtą Brzeg żetonu (rant) także kolorowy zgodny z barwami otoku i koła.

Kolejnym żetonem, który chciałbym Czytelnikom przedstawić to żeton o nominalie „10”. Żeton ten nie posiada napisów i w związku z tym **tylko hipotetycznie można zaliczyć go do żetonów sopockiego kasyna gry** kierując się stylistyką tego żetonu podobną do stylistyki innych niewątpliwie sopockich.

Żeton barwy zielonej, w kształcie prostokąta o zaokrąglonych rogach o wymiarach 68 x 46 mm, liczba nominalu oraz ozdoby z linii spiralnych wykonane są z blaszki koloru srebrnego, pokryte przezroczystą masą. Żeton ten pojawił się na aukcji KolArt S.C. i REMPEX w Gdańsku w maju 1995 roku.

W następnej kolejności zaprezentuję PT Czytelnikom, moim zdaniem, najpiękniejsze żetony sopockiego kasyna gry. Są to żetony o nominalach 500 oraz 1000.

Żeton o nominale 500:

Barwa   ciemnoniebieska
Wymiary   48,5 mm

Opis:

W pierścieniu barwy ciemnoniebieskiej krążek z blaszki koloru złota z wybitym rysunkiem przedstawiającym nominal między herbami Gdańska i Sopotu obwiedziony napisem w kształcie kwadratu: KASINO ZOPPOT / FREIE STADT DANZIG liternictwo proste. Krążek ten pokryty jest przezroczystą masą. Napis na pierścieniu; liternictwo ozdobne.

Istnieje odmiana kolorystyczna (?) tego żetonu a mianowicie żeton barwy turkusowej

Żeton o nominale 1000:

Barwa   ciemnozielona
Wymiary   51,8 mm

Opis:

W pierścieniu barwy ciemnozielonej krążek z blaszki koloru złota z wybitym rysunkiem przedstawiającym nominal między herbami Gdańska i Sopotu obwiedziony napisem: KASINO ZOPPOT (nad nominałem w kształcie daszka) FREIE STADT / DANZIG (pod nominałem w dwóch wierszach) liternictwo proste. Krążek ten pokryty jest przezroczystą masą. Napis na pierścieniu liternictwo ozdobne.

Różnice w średnicach (51,5 – 53,0 mm); różnice w odcieniach.

Podobny w stylu do wyżej opisanych żetonów jest żeton o nominale 100 opisany w 54 numerze GZN.

(Dziękuję gorąco Panu Stefanowi Hetmańskiemu za dostarczone fotografie żetonów.)

Aleksander M. Kuźmin

NAJNOWSZE MEDALE TOWARZYSTWA WIEDZY OBRONNEJ (Część piąta)

Niniejszym opisem kończę przybliżanie Szanownym Czytelnikom dziesięciomedalowej serii TWO, która emitowana była na przestrzeni lat 1999 – 2003. Jak awizowałem w 58 numerze GZN pozostały dwa medale wyemitowane w 2003 roku:

- Żołnierz Polski na Frontach II WS 1939 – 1945, oraz

- Rzeczpospolita Polska XX / XXI,

które zamykają tę serię.

Nr 9. ŻOŁNIERZ POLSKI NA FRONTACH II WOJNY ŚWIATOWEJ 1939 – 1945

Awers

Podzielony na dwie części. Z prawej strony dominuje sylwetka orła z uniesionymi w górę – jakby w geście zwycięstwa – skrzydłami, który w walce pokonał swego odwiecznego wroga. Ten pierwszy zwycięski symbolizuje Polskę. Ten drugi, pokonany, to faszystowskie Niemcy (sylwetka orła wklęsła a obok część swastyki). Lewa strona medalu to wykaz ważniejszych, od Westerplatte do Berlina,

miejsowości gdzie żołnierz polski zaznaczył swój udział w czasie II wojny światowej. Jak na każdym medalu z tej serii, autorzy umieścili charakterystyczne „perelki”.

Rewers

Na obwodzie napis: *ZOŁNIERZ POLSKI NA FRONTACH II WOJNY ŚWIATOWEJ 1939 – 1945* podkreślony „perelkami”.

W środku zarys kontynentu europejskiego i Afryki Płn. Na jego tle zaznaczone ważniejsze miejscowości (napisy wklęsłe) i kierunki toczących się bitew (strzałki) z udziałem żołnierza polskiego.

W centralnej części na zarysie terytorium Polski, z okresu II RP, kotwica, która była symbolem walki podziemnej Polaków w okresie okupacji niemieckiej. Akcentuje ona, w zamyśle autorów medalu, działalność polskiego ruchu oporu w okupowanym kraju. U dołu, jakby nałożone, dwa orły. Z lewej obowiązujący w WP, w wojskach lądowych do 1939 roku i Polskich Siłach Zbrojnych na zachodzie orzeł w koronie. Po prawej orzeł piastowski z 1943 roku, który był godłem obowiązującym w WP utworzonym w Związku Radzieckim i walczącym na froncie wschodnim. Przy obrzeżu medalu u dołu rok emisji 2003 rozdzielony symbolem TWO.

Medal sygnowany na rewersie. Pod tarczą amazońską widoczny monogram autorów medalu złączone litery RAN Rossana i Andrzej Nowakowscy. Pod prawą łapą orła piastowskiego znak Mennicy Państwowej w Warszawie, nałożone na siebie litery „mw”.

Oprócz medalu w tombaku srebrzonym i oksydowanym posiadam też ten medal w kolorze miedzi. Wiadomym już jest, że każdy z medali tej serii został wybity również w kilku, kilkunastu(?) - dokładna ilość na razie nie jest znana - egz. w tombaku patynowanym. Czyżby była trzecia wersja w miedzi?

NR 10. RZECZPOSPOLITA POLSKA XX/XXI W.

Awers

Na fakturowanym tle głowa Orła Białego w koronie zwrócona w prawo – główna część polskiego godła państwowego. Przy nim, opleciona z jednego boku gałązką oliwną stylizowana strona konstytucji, na niej napis: *KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ*; poniżej 2 KWIECIEŃ 1997 – data uchwalenia Konstytucji przez Parlament.

Na dole – przy obrzeżu medalu – od lewej, oddzielony „perelkami”, napis wykonany kursywą *„Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli”*. Nad literą „p” w słowie „Rzeczpospolita” widoczny jest opisywany już wyżej monogram autorów medalu.

Rewers

Na tle mapy Polski, symbole przemian społeczno-politycznych, jakie dokonały się w kraju w ostatnim ćwierćwieczu XX wieku a w szczególności w i po 1989 roku, m.in. zarys „okrągłego stołu” z sylwetkami osób biorących udział w tych obradach i napis *„OKRĄGŁY STÓL 1989”* Dla przypomnienia obrady trwały od 6.02 do 5.06 1989 r. Jak pamiętamy strony osiągnęły porozumienie, które przewidywało zgodę na ponowną rejestrację „Solidarności”, na utworzenie drugiej izby Parlamentu – Senatu. Uzgodniono również, że urząd prezydenta wyposażony zostanie w większe pełnomocnictwa jak też przeprowadzone zostaną w najbliższym czasie wybory do obu izb Parlamentu RP, co nastąpiło jeszcze w czerwcu z wiadomym wszystkim rezultatem, czyli załamaniem się systemu politycznego będącego wynikiem ustaleń tak zwanej „wielkiej czwórki” na konferencji w Jalcie w lutym 1945 roku.

Wyżej charakterystyczne emblematy „Solidarność” i „NATO” ze stylizowanymi gwiazdami i data 1999 – przyjęcie Polski do tego paktu wojskowego oraz litery „UE” i data wstąpienia Polski do Unii Europejskiej rok 2004. Przy obwodzie u góry napis: Rzeczpospolita Polska XX / XXI w. Na dole jak na poprzednim medalu data emisji rok 2003 rozdzielony symbolem TWO.

Jak już wspomniałem na wstępie medal dziesiąty zakończył tę cieszącą się uznaniem i sporym zainteresowaniem kolekcjonerów medali (i nie tylko) serie pod umownym tytułem „Najważniejsze wydarzenia w historii Polski”

Wyboru takiego a nie innego wydarzenia uznanego za jedno z najważniejszych w naszej 1000 letniej historii dokonał zespół historyków współpracujących z Wydziałem Medalierstwa Towarzystwa Wiedzy Obronnej. Wśród nich jest nasz kolega komandor rez. dr inż. Kamil Kokot – także członek Zarządu Głównego TWO, dzięki któremu mieliśmy i mamy dostęp do tych medali. Z uzyskanych od Niego informacji wynika, że Wydz. Medalierstwa przy akceptacji Zarządu Głównego TWO widząc duże zainteresowanie medalami o tematyce historycznej, wychodząc na przeciw tym zainteresowaniom postanowił kontynuować tę tematykę.

Podjęto decyzję o wyemitowaniu w latach 2004 – 2005 kolejnej dziesięciomedalowej serii pt: „Orzeł Biały – Herb Państwa Polskiego”. Wykonanie projektów medali powierzono ponownie artyście plastykowi Andrzejowi Nowakowskiemu a medale o średnicy 70 mm wybijie mennica Państwowa w Warszawie w dwóch – jak przyjęto – wersjach kolorystycznych. Pierwszy z medali ma być rozprowadzony przez TWO wśród zainteresowanych już w czerwcu br.

Poniżej przedstawiam propozycję Wydziału Medalierskiego TWO, z projektami orłów z różnych epok jakie planowane są na każdym z 10-ciu medali, z apelem o nadsyłanie do TWO ewentualnych innych propozycji.

SERIA MEDALOWA (CZWARTA)

„ORZEŁ BIAŁY – HERB PAŃSTWA POLSKIEGO”

1. Współczesne godło RP z orłem WP; rewers – rysunkowa historia godła.
2. Orzeł Przemysława II – (1295); rewers – Gniezno.
3. Orzeł z czasów Kazimierza Wielkiego – (1310-1370); rewers – Kazimierz n/Wisła (Będzin, Szydłowiec).

Projekty rysunkowe

4. Orzeł z czasów Jagiellonów – (1386 – 1572); rewers Wawel w Krakowie.
5. Orzeł z czasów Stefana Batorego (1575 – 158); rewers – Piaskowa Skala (Zamość)
6. Orzeł z czasów panowania Wazów (XVII w.); rewers – Częstochowa.
7. Orzeł z czasów Jana III Sobieskiego (1646 – 47); rewers Wilanów.
8. Orzeł z czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego (1764 – 1789); rewers Belweder (Arsenał, Łazienki).
9. Godło Rzeczypospolitej Polskiej (1919 – 1945 – dwa); rewers – Zamek Królewski w Warszawie (Barbakan)
10. Godło Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (1955 – 1989); rewers – Pałac Kultury (Kopiec Kościuszki z fortyfikacją).

Uwagi Wydziału Medalierskiego TWO:

1. Na rewersach w miarę możliwości narysować mapę Polski z tego okresu oraz broń i żołnierza.
2. Realizacja serii planowana na lata 2004 – 2005.

Romułd L. Sieradzki

**ŻETON Z SOPOCKIEGO DOMU ZDROJOWEGO –
KURHAUSU**

Żeton jednostronny, po środku liczba nominalu
„200”

Górą półkołem napis:

WERTII-MARKE

Pod nominałem napis wklęsły w dwóch wierszach:

**KURHAUS
ZOPPOT**

powyższy napis „podkreślony” 11 kropkami (wypukłymi)

Zajmując się żetonami sopockiego kasyna gry zainteresował mnie zaprezentowany powyżej żeton. Poza kilkoma hipotetycznymi określeniami tego żetonu nic pewnego na jego temat nie umiem powiedzieć. Jak zwykle w takich przypadkach zwracam się do szanownego grona Czytelników o pomoc w rozwikłaniu tej zagadki. Jakim celem służył ten żeton?

Odpowiedzi i wszelkie sugestie proszę kierować na adres redakcji.

Za udostępnienie fotografii żetonu i informacji na jego temat składam gorące podziękowania Panu Karolowi Nowalińskiemu.

Aleksander M. Kuźmin

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Biuletyn Numizmatyczny Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Zarząd Główny

Ukazał się numer 2 (334)/2004 Biuletynu Numizmatycznego. W poprzednim numerze GZN pisałem z zachwytem o nowej szacie graficznej BN a teraz podtrzymuję mój zachwyt. Bieżący numer BN przynosi znakomity materiał pióra Edmunda Kopickiego *Monety państwa krzyżackiego w Prusach 1233 – 1525*. Jest to kontynuacja materiału z numeru poprzedniego. Ponad to Stanisław Suchodolski pisze o *Moneta w strefie bałtyckiej około roku 1000. Reorientacja ze wschodu na zachód*, oraz Andrzej Krzyżniwski, *Cechy wyróżniające i stopa mennicza szóstaków wybijanych w mennicy łwowskiej w latach 1660 – 1663*. Całości dopełniają noty kolekcjonerskie Czesława Chmieleckiego i Bogumiła Sikorskiego oraz artykuł Henryka Janochy i Dariusza Budzelewskiego o koszalińskiej serii medali według pocztu Jana Matejki.

Gorąco polecam lekturę BN.

Przegląd Numizmatyczny; Stowarzyszenie Numizmatyków Profesjonalnych.

Ukazał się 46 / 2004 nr PN. Tym razem przynosi on bardzo ciekawy artykuł Jarosława Dutkowskiego *Brakteaty Zakonu Krzyżackiego. Próba chronologii 1233 – 1360 – 1454*. Jest to kolejna próba ustalenia typologii i chronologii tych nie do końca rozpoznanych i zdefiniowanych monet. W artykule tym Autor stawia hipotezy nieco różniące się od hipotez St. Suchodolskiego i Borysa Paszkiewicza. Nie podejmując polemiki z hipotezami J. Dutkowskiego gorąco polecam lekturę tego artykułu i skonfrontowania go z

hipotezami B. Paszkiewicza ogłoszonymi na łamach 43 nr GZN. Kolejnym ciekawym artykułem jest także artykuł J. Dutkowskiego *Brakteaty z mennicy toruńskiej z lat 1233/8 – 1445*. Jest to zapewne fragment książki *Corpus Nummorum Torunensis*, będącej kontynuacją dwóch wydanych książek z tej serii *Corpus Nummorum Gedanensis* i *Corpus Nummorum Elbigenensis*. Ponadto także J. Dutkowskiego *Zaginione i nieznanne dukaty wrocławskie*. Całości dopełnia uaktualniany na bieżąco katalog najnowszych monet polskich.

Wiadomości Numizmatyczne. Komisja Numizmatyczna Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk.

Ukazał się zeszyt 1(177)/2004 *Wiadomości Numizmatycznych* a w nim: *Monety z VIII i IX w. odkryte w Janowie Pomorskim gm. Elbląg – dawne Truso*, pióra A. Bartczaka, M. Jagodzińskiego i St. Suchodolskiego. Ponadto dwa artykuły Borysa Paszkiewicza *Początki polskiej monety dzielnicowej; kilka spostrzeżeń* oraz *Nieznany parvus księcia brzeskiego Bolesława III. Mateusza Boguckiego Dlaczego we wczesnym średniowieczu powstawały skarby złomu srebrnego?* Michała Zawadzkiego *Skarb półgroszy jagiellońskich z Łomży próba rekonstrukcji obiegu monety na Mazowszu, w Małopolsce i w Wielkopolsce na przełomie XV i XVI wieku*.

Całości dopełniają znaleźiska, recenzje i kronika. W recenzjach m.in. omówienie wydawnictwa naszego Oddziału *Międzynarodowa Sesja Numizmatyczna w Gdańsku z okazji 65-lecia prof. Stanisława Suchodolskiego*. A także omawiana jest książka *Corpus Nummorum Civitatis Elbingensis* Jarosława Dutkowskiego i Adama Suchanka.

ALEMKA

Wystawy, wystawy.....

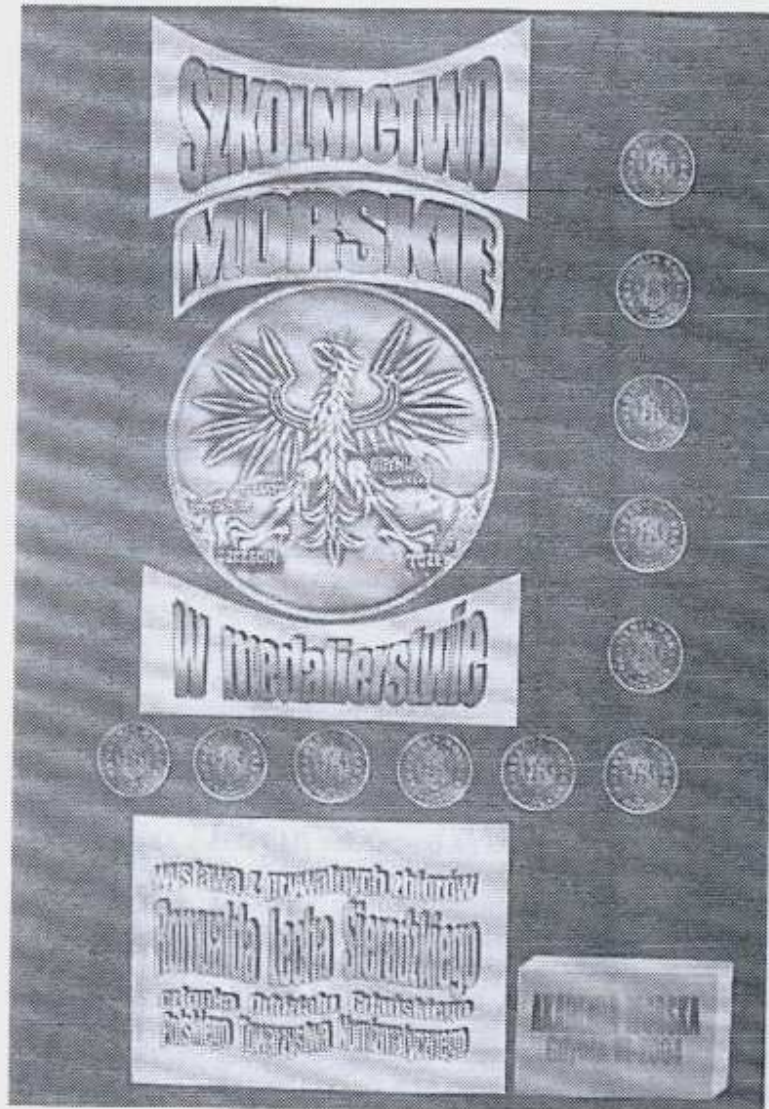
W czerwcu br. w Akademii Morskiej w Gdyni, prezentowałem na kolejnej – w tej uczelni – indywidualnej wystawie, pochodzące z moich prywatnych zbiorów medale obrazujące historię szkolnictwa morskiego w Polsce.

Wystawę zorganizowałem na zaproszenie JM Rektora Akademii Morskiej prof. Józefa Lisowskiego z okazji święta Akademii (17 czerwiec) i przewodniczącego komitetu organizacyjnego obchodów 50-lecia powołania Wydziału Elektrycznego (1 czerwiec) prof. Edwarda Krajczyńskiego.

W czterech gablotach, które użyczyła dyrektorka Muzeum Miasta Gdyni, Pani Dagmara Płaza-Opacka (tutaj pozwolę sobie gorąco podziękować Pani dyrektorce) pomieściłem 130 medali, w większości pokazując awers i rewers medalu lub kilka jego odmian kolorystycznych, dotyczących Akademii Morskiej w Gdyni i Szczecinie i ich poprzedniczek czyli Państwowej Szkoły

Morskiej (PSM) Wyższej Szkoły Morskiej (WSM) Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni (poprzednio Oficerska Szkoła Marynarki Wojennej OSMW) Szkoły Chorążych Marynarki Wojennej, byłego Liceum Morskiego w Gdyni oraz statków szkolnych „Lwów”, „Dar Pomorza”, „Dar Młodzieży”, ORP „Iskra” jak też m/s „Jan Turlejski”, m/s „Antoni Garnuszewski” i M/s „Edward Dębowski”.

Uzupełniłem je kilkoma medalami miast, z którymi uczelnie te są nierozdzielnie związane czyli Tczew, Gdynia i Szczecin oraz medalami uczelni morskich współpracujących z Akademią Morską w Gdyni tj. Hochschule Bremerhaven i Shanghai Maritime University. Obok medali dotyczących Akademii Marynarki Wojennej pokazałem 16 odznak (Szkół i Akademii) dotyczących OSMW, WSMW i AMW oraz okrętu szkolnego AMW – ORP „Iskra”. Wystawę uzupełniał kolorowy plakat (na zdjęciu powyżej) oraz fiszki z krótkimi informacjami o każdym medalu.

Wystawa ta mogła zaistnieć dzięki znaczącej pomocy organizacyjnej a potem opieki nad nią ze strony Pani mgr Ewy Otremba kustosa Izby Pamięci AM. Ponadto osobne podziękowania z mojej strony należą się dr Zbigniewowi Otremba nauczycielowi akademickiemu tej uczelni oraz Panu mgr Tomaszowi Degórskiemu dyrektorowi Gabinetu JM Rektora Akademii, którzy wykonali szereg zdjęć z wystawy do mojej prywatnej kroniki dokumentującej mój dorobek wystawowy. Jeszcze jedno podziękowanie wniemam Panu kpt. ż.w. Wiktorowi Czapp ze Szczecina, który przekazał do moich prywatnych zbiorów piękny lany medal: „Tym, którzy nie powrócili z morza”. Medal ten jest miniaturą pomnika, który symbolizuje mogiły tych, którzy nie powrócili z morza. Autorami pomnika są art. plast. Małgorzata i Maciej Rudniccy. Monument wzniesiono staraniem Szczecińskiego Klubu Kapitanów Żeglugi Wielkiej, którego aktywnym członkiem jest W. Czapp. Prezentowałem go również na tej wystawie, która cieszyła się zainteresowaniem nie tylko w te dwa dni (1 i 17 czerwca) ale przez cały okres jej trwania.

Nie od rzeczy będzie, jeżeli poinformuję Szanownych Czytelników GZN a w szczególności kolekcjonerów medali, że z okazji wspomnianej rocznicy 50-lecia Wydziału Elektrycznego, wybity został medal pamiątkowy według projektu mojej skromnej osoby. Wykonała go firma „Celstan” Pana mgr Stanisława Sliwy. Nakład 150 sztuk, średnica 60 mm, metal – mosiądz (dodatkowo wykonano 5 kompletów w trzech wersjach kolorystycznych).

Ale o tym i kilku innych medalach wybitych ostatnio, których emitentem jest Akademia Morska w Gdyni, może w następnym zeszycie GZN.

Romuald L. Sieradzki

32 AUKCJA GDAŃSKIEGO GABINETU NUMIZMATYCZNEGO

23 października odbyła się 32 aukcja najstarszego domu aukcyjnego w Polsce Gdańskiego Gabinetu Numizmatycznego. Z satysfakcją należy odnotować, że część skradzionych monet z 31 aukcji udało się odzyskać, ale jeszcze znaczna część dalej pozostaje w

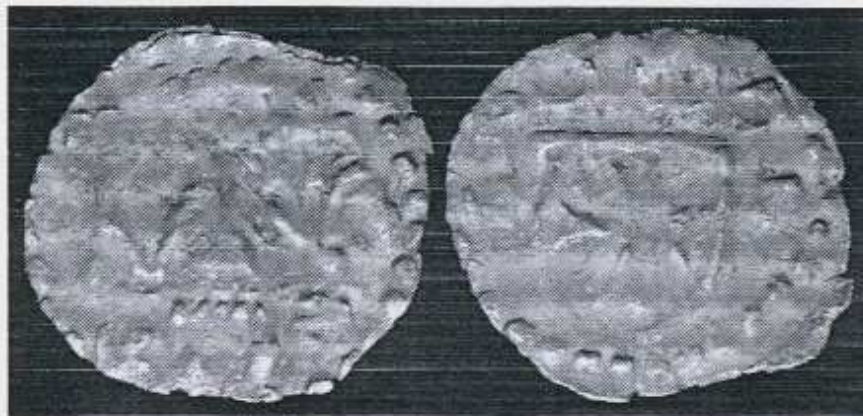
rękach złodziei i paserów. Wykaz skradzionych monet i ich fotografie stanowią integralną część katalogu aukcyjnego.

Rekordem cenowym aukcji był ort elbląski Gustawa Adolfa z 1631 roku, moneta niezwykle rzadka i jak piszą autorzy katalogu „*pozycja unikatowa, znana jedynie z największych kolekcji muzealnych ...*” poszła ona za 10800,-zł przy cenie wywołania 8500,-zł; inną rekordową pozycją była 5-cio guldenówka WMG „Żuraw”, która przy cenie wywoławczej (dalej cw) 2500,-zł uzyskała cenę przybicicia (dalej cp) 8100,-zł. Niewiele mniejszą cenę uzyskał talar gdański Jana Kazimierza, który poszedł za cw 8000,-zł. Z innych monet gdańskich ciekawe pozycje to grosz gdański obłęźniczy z 1577 cw – 200,-zł ; cp – 460,-zł; szeląg Zygmunta Augusta z 1551 cw – 300,-zł; cp – 600,-zł. Ostry bój stoczono o szóstaka malborskiego z 1600 roku (Kop. 1248), przy cw - 300,-zł poszedł za 1400,-zł.

Grosz tykociński Zygmunta Augusta wyceniony na 2300,-zł w III stanie znalazł nabywcę dopiero po obniżeniu ceny do 2100,-zł.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się próby niklowe, których wystawiono 37 sztuk a sprzedane zostały w komplecie.

Wystawione na licytację monety starożytne nie znalazły nabywcy fakt, że wystawione sztuki były raczej podlej jakości.

Moneta banatu węgierskiego wystawiona jako obol krzyżacki Pawła Rusdorfa.

Fotografia pochodzi z katalogu aukcyjnego 32 aukcji GGN

Dyskusję w kuluarach aukcji spowodowała moneta wystawiona jako obol krzyżacki Pawła Rusdorfa, a prawdopodobnie jest to

moneta banatu węgierskiego. Bowiem obole jako nominały nie figurują w mennictwie krzyżackim.

Na podsumowanie jesiennych aukcji GGN, WCN i PTN przyjdzie czas po zakończeniu tych aukcji, a opis postaramy się zamieścić w następnym numerze GZN.

Aleksander M. Kuźmin

List otwarty

Kolegów z Oddziału w Tarnobrzegu

Utrzymaliśmy od Kolegów z Oddziału w Tarnobrzegu list otwarty, a oto jego treść:

Tarnobrzeg, 20 VII 2004 r.

*Pan prof. dr hab. Mariusz Mielczarek
Prezes ZG PTN*

Działając w imieniu wszystkich członków z Oddziału Tarnobrzeg, Kół terenowych w Staszowie, Nisku, Janowie Lubelskim, informujemy, że rezygnujemy dobrowolnie, z własnej woli dalszej przynależności do Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego, a zatem prosimy o wykreślenie nas z ewidencji członków. Jednocześnie informujemy, że rezygnujemy z pełnionych funkcji w Oddziale i Kolach w Staszowie, Nisku, Janowie Lubelskim jak i Komisji Rewizyjnej.

Dziękujemy za dotychczasową współpracę, dziękujemy za długoletnie lekcje numizmatyki, szczególnie te za prezesury pana Lecha Kokocińskiego – aktualnego Honorowego Prezesa PTN, który był dla nas wzorem do naśladowania. Tą drogą pragniemy przekazać mu słowa podziękowania.

*Wybraliśmy inną, samodzielną drogę dla dalszej naszej pracy na polu numizmatyki, zdając sobie z ogromu pracy, która nas czeka. **Prosimy potraktować nasze pismo jako otwarte**, pragnąc, aby nasza decyzja znana była wszystkim naszym przyjaciółom – numizmatykom, którzy do dziś zachowali dla nas szacunek i ciepłe słowa – myślimy tu o członkach PTN w Kolach i Oddziałach na terenie kraju. Nic nie mamy do ukrycia, nie jest żadną tajemnicą, iż poszliśmy drogą, którą wybrali nasi koledzy – numizmatycy z Częstochowy, Poznania i Warszawy. Myślimy, że Ci członkowie Zarządu Głównego, którzy darzyli nas sympatią i nie szczędzili ciepłych słów uznania o naszej dotychczasowej pracy, a nawet nie kryli swej przyjaźni, nie zmienią swego stosunku do nas. Nie kryjemy, że nawet liczymy na ich pomoc o ile zaistniałaby taka potrzeba. Za wszystko dziękujemy.*

Z przykrością przyjmujemy do wiadomości decyzję Kolegów z Tarnobrzegu. Byliśmy przez tyle lat razem, skupieni w jednym Towarzystwie. Łączyły nas wspólne zainteresowania i pasje. A co nas poróżniło? Zapewne różne były i są

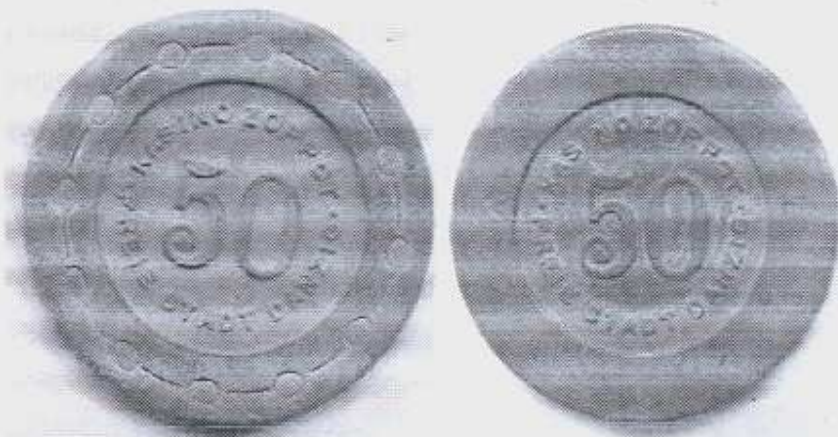

przyczyny odejścia z naszego Towarzystwa Kolegów z Częstochowy, z Poznania, z Warszawy a teraz z Tarnobrzegu. Widać nie najlepiej dzieje się w naszym Towarzystwie. Czyżby porzekadło, iż „ryba psuje się od głowy” miało także dotyczyć naszego Towarzystwa?

Aleksander M. Kuźmin

ZNISZCZONY ŻETON OBWOŁANY NOWYM TYPEM

Ostatnio pojawił się na aukcji internetowej Allegro żeton sopockiego kasyna gry o nominale „50”. Nie byłoby w tym nic nadzwyczajnego gdyby nie fakt sztucznego upiększenia (?) żetonu – patrz ilustracja poniżej

„Upiękaszony” żeton sopockiego kasyna gry.
(Foto z aukcji internetowej)

Żeton bez „upiększeń”.

Przestrzegam kolekcjonerów tego typu obiektów przed obwieszaniem nowo odkrytego typu żetonu sopockiego. Ktoś zapewne z nudów lub głupoty „ozdobił” żeton kolistą obwódką niszcząc go w ten sposób i dyskwalifikując go jako obiekt kolekcjonerski.

Żeton z liternictwem ozdobnym stylizowanym na szwabachę.

Żetony tego typu (liternictwo proste) wprowadzono w 1932 roku w miejsce żetonów z liternictwem ozdobnym stylizowanym na szwabachę. Była to reakcja na liczne zażalenia klientów sopockiego kasyna gry na nieczytelne żetony.

Aleksander M. Kuźmin

Z ODDZIAŁU GDAŃSKIEGO PTN

7 września br. w sali odczytowej Muzeum Archeologicznego w Gdańsku prelekcję z okazji 60 rocznicy Powstania Warszawskiego wygłosił **Franciszek Król** członek naszego Oddziału PTN. Prelekcja ilustrowana była pięknym pokazem oznak i odznaczeń pamiątkowych Powstania Warszawskiego.

5-ego października br. w Muzeum Archeologicznym w ramach comiesięcznych spotkań połączonych z prelekcjami i pokazami dotyczącymi numizmatyki, medalierstwa czy też falerystyki odbyła się niezwykle ciekawa prelekcja na temat orderów i odznaczeń III Rzeczypospolitej. Prelekcja połączona była z pokazem wszystkich orderów i odznaczeń. Autorem tej ciekawej i wielce pouczającej prelekcji a także właścicielem kompletu odznaczeń III Rzeczypospolitej był **Henryk Karpiński** członek naszego oddziału PTN a także dyrektor Fundacji Oświatowej im. gen. bryg. pil. Stanisława Karpińskiego. Była to już kolejna prelekcja i kolejny pokaz Pana **Henryka Karpińskiego** dotyczący falerystyki. Podziwiać należy olbrzymią wiedzę, pasję kolekcjonerską a także niezwykle sugestywne opowieści na temat orderów ich symboliki i okoliczności ustanowienia orderów i odznaczeń. Podziw budziła także niezwykle sprawność i organizacja w przygotowaniu pokazu i sposobu jego prezentacji.

W dniu 11 listopada otwarta została wystawa falerystyczna w salach Zespołu Szkół nr 15 w Gdyni – Chwarznie. Jest to już kolejna czwarta wystawa zorganizowana w tej szkole z okazji święta Niepodległości a organizatorami i wystawcami byli i są **Konstanty Siekierski** członek naszego Oddziału PTN oraz **Ireneusz Dojas**. Tym razem patronat nad wystawą objęli: Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział Gdańsk, Zespół Szkół nr 15, Rada Dzielnicy Chwarzno – Wiczlino oraz Fundacja Oświatowa im. gen. bryg. pil. Stanisława Karpińskiego. Na otwarcie wystawy przybyli licznie przedstawiciele instytucji patronackich, mieszkańcy dzielnicy Chwarzno – Wiczlino oraz okoliczni mieszkańcy.

ALEMKA

GDYŃSKIE MONETY WOJSKOWE NA 2 AUKCJI „HOBBISTY” W ŁODZI

W katalogu aukcyjnym 2 aukcji „HOBBISTY” w Łodzi wyszedłem dwie gdyńskie monety wojskowe: 5,-zł Spółdzielni Marynarki Wojennej (Bartoszewicki nr 217) oraz 1,-zł Klubu Podoficerów Floty (Bart. nr 218)

Cena wywoławcza 500,- zł

Cena wywoławcza 350,- zł

Oprócz gdyńskich monet są także puckie tamtejszego dywizjonu lotniczego. Wystawiono następujące nominały; 10 gr, 20 gr, 50 gr oraz 1,- zł w cenach wywoławczych odpowiednio: 150,- zł; 150,-zł; 150,- zł; 125,- zł.

Fotografie pochodzą z katalogu internetowego 2 aukcji „HOBBISTY”

Aleksander M. Kuźmin

SPOTKANIA KOLEKCJONERSKIE

Zaplecze poczty głównej w Gdyni ; każdy czwartek godz. 15:30

Zarząd Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego zaprasza na zebrania odczytowe w każdy pierwszy wtorek miesiąca o godz. 17:00. Zebrania odbywają się w Sali odczytowej Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

Redakcja Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych nawiąże kontakt z osobą zainteresowaną prowadzeniem strony internetowej. Warunek: osoba taka powinna być członkiem Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Kontakt listowy lub telefoniczny na adres redakcji.